

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koronške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. občinam v posnemanje.

Da se začne starišev skrb za otroke, ki jih dobijo od Boga v varstvo, odgovora polno varstvo, že rano in nikoli prerano, je resnica in taka resnica, da ji ne more in ji tudi nihče ne ugovorja. Prihodnji časi so prihodnji ljudje in le-ti bodo taki, kakor vzrastejo, kakor si jih vzredimo. Kdor torej želi dobrih prihodnjih časov, mora gledati na to, da pridejo va-nje dobri ljudje: brez taeih ne bode dobrih časov.

Naša mladina je torej prihodnost naša in njo imamo po takem že pred seboj, v naših otrokih. Se ve, da ne more v tem vsega storiti ena rodbina, ena vas, ena občina, toda vsem skupaj je, če tudi ne vse, vendar veliko jim je mogoče. Nekaj skrbi za vzrejo otrok prevzame pa od starišev ljudska šola na-se in ravno za voljo tega leži v ljudski soli toliko pomena. Sv. cerkev, država in v obče vsak, ki želi, da bodo prihodnji časi dobri, obrača skrbno svoje oči na-njo in kaj bi ne, saj ljudska šola nadaljuje in dopolnjuje vzrejo otrok, torej dela za prihodnje čase! Oj, naj je le ljudska šola vselej in vsaka dobra, pa nam ni treba, da nas postane strah prihodnjih časov.

Ako je pa ljudska šola tudi črez vse važna za prihodnje čase, toliko ostane pri vsem resnica, da je ljudska šola zavoljo otrok, ne pa narobe, otroci zavoljo ljudske šole. Kakor pa stojé sedaj razmere, nalaga šola preveč starišem in preveč tudi otrokom, starišem stroškov, večkrat nepotrebnih, otrokom pa truda, ki presega njih moči. Pouk trpi na vseh ljudskih šolah, vsaj po postavi kakor v mestih, tako tudi na kmetih, ves božji dan. Za otroke po mestih to ni posebno breme, kajti v šolo imajo malo pot in isto tako tudi iz šole. Druga pa je na kmetih; tu imajo otroci, vsaj njih večina, daleč v šolo, pa tudi iz šole. Ti otroci se vtudijo že na poti v šolo, v šoli so-potem pet ur in prosta ura o poldne kaj jim hasni? Domú h kosilu ne morejo, s seboj pa

si tudi niso Bog zna, kacic slaščic prinesli, njih kosilo je torej v resnici »pri solnici«. Njih veselje tudi ne more biti posebno veliko za pouk, ki še jih čaka dve uri po poldne. In če so ga prestali, gredó res veseli domú, toda daleč je do doma in ali jih čaka toplo, tečno kosilo doma? Največkrat ne in torej si lahko mislimo, da trpijo ti otroci na svojem zdravju škodo. To se tudi že opazuje, gotovo ne na veselje starišev. Iz enacih ozirrov so v svojem času slov. poslanci, gg. Jerman in tov. predlagali v deželnem zboru v Gradci resolucijo, naj deželni odbor sestavi število otrok, ki ne morejo o poldne iz šole domú, ali deželni odbor, liberalen od pet do glave, tega doslej ni storil, pač iz strahu, da bi moral potem predlagati, naj se po ljudskih šolah na kmetih vpelje poldnevno poučevanje. Tega pa Bog ne daj, kajti potem bi ne bilo več toliko stroškov za šolo!

Ker torej deželni odbor ne stori v tem, kar se mu je naložilo, bilo bi prav, ko bi ga občine na to prisilile. Občina v Šentjurju na južni železnici je že začela ter je vložila neposredno na ministerstvo za uk in bogočastje prošnjo, naj se na tamošnjih ljudskih šolah vpelje poldnevno poučevanje vsaj v poletji. Nje prošnja se glasi nekam tako-le: Podpisano predstojništvo stavi ponižno prošnjo, naj visoko c. kr. ministerstvo dovoli, da se poučuje poletji na štirirazredni deški in deklečji šoli vsak dan od 7¹/₂ ure zjutraj do 1. ure popoldne in v tem času naj preneha prosti dan, četrtek, v tednu. Razlogi za prošnjo so naslednji: 1. Da je v poletji vročina velika po navadi in zato poučevanje jako nepovoljno, je znano. — 2. Resnica je, da je v vročem času poučevanje za učence in učitelje utrudljivo. — 3. Ako se raztegne poučevanje od 7¹/₂ do enih popoldne ter tudi na četrtek, trpi poučevanje 32¹/₂ ure, torej še pol ure več, kakor se godi navadno. — 4. Prosti četrtek je izjema in velja le za redke šole. — 5. Lani se je bilo zavoljo prevelike vročine pretrgalo na teh šolah poučevanje za celih štirinajst dnij. To prenehanje pa je imelo marsi-

katero sitnobo. — 6. Vunanji otroci gredo že ob 7^{1/2} zjutraj z doma, kedar se začenja že vročina, vsled tega pridejo razgreti v šolo in iz šole gredo potem ob 3. uri popoldne, torej tudi v vročini. — 7. Otrok pride torej iz šole upehan vsled vročine in truden do čela na dom, ali tu ne najde več sveže hrane. — 8. Nevihite so pri nas po navadi med dvema in štirimi popoldne in tako bi otroci, če gredo ob enih iz šole, njim se ušli.

Človeku ni treba, da vse te uzroke podpiše, vendar pa rad pritegne prošnji občine Šentjurijske in mi želimo po svoji strani, naj slov. občine vložijo enake prošnje do ministerstva. Vsaka občina pa lahko navede za svojo prošnjo tiste uzroke, ki so za-njo najbolj važni in lahko rečemo, da ne bode nobena slov. občina v zadregi za-nje.

Cerkvene zadeve.

Mihael Rakoše, župnik na Bučah.

(Dalje.)

Rajni gospod župnik narodili so se v Toplicah na Kranjskem 30. avgusta l. 1831. Njihovi stariši bili so prav premožni. Oče so bili občespoštovan mož in zato so jih občani tudi za cekmeštra, ali cerkvenega očeta izvolili in postavili.

Prve nauke so dobivali gospod v domači šoli. Ker so pa kazali velike talente za uk, poslali so jih oče najprvo še v ljudsko šolo, potem pa v latinske šole v bližnje Novomesto ali Rudolfovo. Od tod so se podali kot dijak na takozvano filozofijo, sedanji 7. in 8. latinski razred v Ljubljano. In tukaj so latinske šole z dobrim vspehom dovršili.

Že od mladih nog imeli so veselje do duhovskega stana, in ko so pri podružnični cerkvi svoje rojstne fare g. kaplanu ministrirali ali pri altarju stregli, mislili so čestokrat in v srcu gorečo željo gojili, da bi postali duhovnik in da bi sami radi najsvetejšo daritev novega zakona na altarju opravljali.

Kar so že torej toli težko pričakovali — zdaj je prišel trenotek, da se lahko duhovskemu stanu posvetijo. Toda ljubljansko duhovno semenišče bilo je polno. Prosili so torej v lavantinski škofiji za sprejem, kjer so radi jih sprejeli.

V bogoslovju so se pa tako dobro učili in tako lepo obnašali, da so jih milostljivi knez in škof Anton Martin Slomšek že v tretjem letu, dne 27. avgusta 1856 v duhovnika posvetili. Oh, kako srečnega so se zdaj čutili! Kar so v mladih letih tako goreče želeli, to se njim je zdaj izpolnilo: sami so najsvetejšo daritev opravljali.

Ko so v Št. Andreju na Koroškem še četrto leto bogoslovja dovršili, bili so l. 1857. in sicer l. septembra nastavljeni kot drugi kaplan v Trbovljah. Trbovlje so imeli zmirou v lepem spominu. Hvalili so dobro in pa duhovniku iz srca vdano ljudstvo. Tukaj so ostali čela štiri leta, namreč do l. septembra 1861. Iz Trbovelj so se preselili v Selnico na Dravi, kjer so tri leta službovali namreč do 4. septembra l. 1864. Od tod so bili prestavljeni k Sv. Ani v Frajham. Tukaj pač niso bili dolgo; že 20. decembra še tistega leta dobili so dekret k Sv. Lovrencu na Bizeljsko. Tukaj so službovali do 22. novembra l. 1868. Iz Bizeljskega prišli so za kaplana na Laško, kjer so ostali do 15. sušca 1871. Od so šli za kaplana v Makole, kjer so bili do l. septembra

1875. Iz Makol so bili poklicani kot provisor na Žusem. Ker se za to faro ni nihče oglašil, ostali so za provisorja do 17. oktobra 1877. V tem času so napravili z dobrim vspehom župnijski izpit, so prosili za Žusem, in so to faro tudi dobili. Kot župnik so služili na Žusemu do 16. septembra 1883.

Dne l. majnika l. 1883. so vlč. g. Matija Koren, mnogozaslužni župnik na Bučah stopili v pokoj. Gospod Rakoše, ki so začeli po malem na desni nogi bolehati, niso mogli več tako čvrsto po hribih svojih nog predstavljati in so začeli misliti, da se bo treba iz hribov bolj v dolino prestaviti. Prosili so torej za manje težavno pa lepo in prijetno faro pri Sv. Petru na Bučah. Njihova prošnja je bila na veliko žalost Žusemčanov, ki so težko tako vrlega gospoda izgubili, uslišana in 17. septembra l. 1883. so bili kot župnik na Bučah umeščen. In tukaj so delovali v vinogradu Gospodovem do svoje smrti 13. novembra l. 1891. (Konec prih.)

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico

imela je v nedeljo dne 15. vel. travna prvo redno zborovanje v gostilni g. Antona Volavškega. Slovesnost oznanjevala je krasna slovenska trobojnica, katera je plapolala raz hišo g. Volavškega. Vhod in tudi notrajni prostori bili so okusno okrašeni. Ob 1/4 uri bili so že skoraj vsi prostori prostrane gostilne zasedeni, toda vedno še so prihajali zavedni narodnjaki, tako da jih je moralo veliko zunaj pri oknih poslušati zanimive navdušene govore. Posebno so nas prijetno iznenadili vrlo izurjeni pevci iz Zagorja ob Savi, kateri so prav mnogostevilno prihiteli semkaj pod vodstvom iskrenega narodnjaka staroste »Zagorskega Sokola«, g. Mihaelja Medveda. Zborovanje je počastila tudi odlična gospoda iz Hrastnika, Dola, iz Laškega, iz Celja itd. Ob 1/4 uri otvoril je zborovanje začasni prvomestnik preč. g. duh. svetovalec Peter Erjavce. Govoril je izborno, žali Bog, pretiho v velikem pomenu podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovljsko župnijo. Rekel je, da mu ni pri srcu samo dušni blagor župljanov, ampak da ga skrbi posebno še njih narodni razvitek. Že dalje časa je čutil nek tru v svojem notrajnem, kateri je ranjeval njegovo srce, in ta je v versko narodnem oziru sedanja slaba šola. Da bi se temu pomoči v okom prislo, želel je že dolgo ustanoviti »podružnico sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico«. Ta srčna želja se mu je sedaj spolnila. Potem je poročal začasni tajnik č. g. Andrej Keček o stanju mlade podružnice. Naznanil je, da so preteklo leto 25. vinotoka hoteli prenesti sedež zaspale podružnice sv. Cirila in Metoda za »Zidani most in okolico« v Trbovlje. Višja gosposka pa je v tem spoznala vstanovitev nove podružnice ter ni odobrila dotičnega sklepa. Po mnogih zaprekah, potih in troških je č. kr. namestnija v Gradiu še le 20. sušca t. l. javila začasnemu namestniku, da nima nič zoper vstanovljenje podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico s sedežem v Trbovljah. Pojasnil je tudi, da še se sedaj ne more govoriti o kakem posebnem delovanju mlade podružnice, ker še se le poraja. Vendar pa je začetek nadpoln. Podružnica šteje že 8 vstanovnikov, 50 letnikov in 44 podpornikov ter je imela 160 fl. 98 kr. dohodkov. (Dalje prih.)

Mašniško posvečenje bude letos v Mariboru dne 21., 23. in 25. julija. Posvečeni bodo iz četrtega leta ti-le gg.: Alojzij Cizerl od Sv. Marka nižje Ptuja, Jakob Črnc s Prihove, Janez Doberšek iz Žusma, Friderik Golob s Lembaha, Janez Horjak od Sv. Ruperta nad Laškim trgom, Janez Jodel od Sv. Lovrenca na kor. železnici, Jakob Kranjc iz Št. Jurija na južni žel., Anton Lanjšič iz Zibike, Fran Lom iz Volinja na Če-